

בתחומה הראשונה שהשתררה אחרי מלחמת יום הכיפורים, יצרו כמה וכמה ישראלים בדימונם עולם של שדים גודים. השד הראשי היה הנרי קיסינג'ור. לפי אחד התסריטים הדימוניים, מה שהיה כך היה: מוחו המעוות של קיסינג'ור הגה רעיון שטי"נ. הוא החליט להזור על התרגיל הסובייטי שר 1967, בצורה הפוכה.

הכלב המכושש

יות לחלוטין בנשק, בכסף ובתמיכה המדינית של ברית המועצות. האימפריה הסובייטית השתלטה על מרבית המר"ח, והגשימה את החלום הנושן של הצארים. קיסינג'ור למד את הלקח. הוא עודד את ישראל לנקוט עמדה בלתי-מפתשרת. להתנחל בשטחים המוחזקים וליישא את הערבים סופית. אחר-כך רמו לערבים שכדאי להם לתקוף את ישראל. למחרת התקפה, הפכה ישראל תלוייה לחלוטין ברכבת האווירית האמריקאית. קיסינג'ור עיכב אותה במשך כמה ימים גורליים, כדי שישראל תבין את מצבה היטב. כאשר החל צה"ל מנצח, בעזרת הנשק החדש, כפה עליו קיסינג'ור הפסקת-אש, לפני שהכוחות הגיעו לדמשק ולקאי, היר, ולפני שהושלמה השמדת הארמייה המצרית ה-3 שלישית.

הוא גזר מצה"ל את הניצחון, ורכש את אהדת הערבים. כך הפכו גם ישראל וגם הערבים תלויים באמריקה.

ד"ר וברול": הקאנצלר ביסמארק

הסובייטים סולקו כמעט לגמרי מן המרחב. בין וושינג'טון וקאהיר נוצרה ברית-אחים. עכשיו, כדי לקיים את הברית החדשה ואת שליטת אמריקה באזרות-הטבע הערביים, מוכר קיסינג'ור את ישראל לערבים, נתח אח-רי נתח.

עושה שלום במרומים

מ וז האגדה של קיסינג'ור הרע, עוכר ישראל, עלתה ופרחה האגדה של קיסינג'ור הטוב, מלאך-השלום. לפי אגדה זו, קיסינג'ור הוא אידיאליסט דגול, וכל מאווי נפשו נתונים למשימה אחת

בלבר: להביא שלום לעולם כולו, ולישראל בפרט.

אחרי שקיבל את פרס-נובל לשלום עבור חלקו בהשגת השלום בוויאטנאם, ואחרי שהשכין שלום בין ארצות-הברית לבין סין מצד אחד וברית-המועצות מצד שני, הוא מבקש להכתיר את מפעל-חייו בהשגת השלום בין ישראל והעולם הערבי. עם פרוץ המלחמה שיגר קיסינג'ור לישראל את הכמויות העצומות של נשק וציוד, שהצילו את קיומה. הוא השיג למענה הפסקת-אש, ועידת-שלום והפרדת-כוחות. הוא הולך בעיקבותיהם של גדולי היהודים בכל הדורות, שניצלו את מעמדם בממלכות הגויים כדי להביא שלום והצלה ליהודים.

הכלב המכושש

דבר למען השלום. אין טעם שתפתח יוזמה כלשהי משלה. גם פעולת כוחות-השלום בישראל הפכה מיותרת. קיסינג'ור הוא טוב. קיסינג'ור הוא כלי-יבוז. הוא יעשה שלום במרומים ועלי ארמה. צריכים רק לסמוך עליו, והוא יעשה את המלאכה לכדור.

הזנב מכושש בכלב

יש להן מכה משותף אחד: הן מבטאות את השינוי הקיצוני שחל, בן-לילה ממש, בתמונת היחסים בין וושינג'טון וירושלים. לעין בלתי-מוזיינת, המתכווננת בכלב מתנועע, נדמה לפעמים שלא הכלב מכושש בזנב, אלא שהזנב הוא המכושש בכלב. זוהי אשלייה חזונית משעשעת. בראש-השנה תשנ"ד היתה אשלייה חזונית זו הדוקטרינה השלטת בישראל. לא רק חלק הארי של הציבור, אלא גם כמה מראשי המדינה האמינו בה.

על פי אמונה זו, היתה ישראל אימפריה אדירה ומת-פשטת. לאימפריה היו מושבות ברחבי תבל — תפוצות העם היהודי. אלה קיבלו פקודות מידי נציבים-עליונים ישראלים: השגרירים ושליחי הסוכנות. הקיבוץ היהודי החזק ביותר שכן בארצות-הברית, והוא שלט בקונגרס, בדעת-הקהל ובבית הלבן. אם לא הספיק כוחם של היהודים לתת פקודות ממש לממשל האמריקאי, הרי הספיק בהחלט כדי למנוע מעשים שאינם רצויים לישראל. ולראייה: סופה של תוכנית רוג'רס, שהנשיא ניקסון עצי-מו אותה.

כמורה מפויימת דמתה תמונה זו לתיאור הניתן כפרומוקוים של ז'קני ציון. וכמו אותו מיסמך אנטישמי, היתה גם היא מזוייפת. בסוף תשל"ד שלטה בתודעה הישראלית תמונה שונה לגמרי. ישראל הצטמקה לממדים של מדינת-חסות אמרי-קאית, הנאלצת לקבל תכתוב, טוב או רע, מידי המדינה הכבירה שנותרה כמישענת האחרונה של ישראל בעולם. הרגשה זו של תלות טוטאלית, של קטנות ישראל לעומת הענק האמריקאי, נוצרה בזמן המלחמה, ולא פחתה במרוצת השנה. להיפך, היא הלכה והעמיקה. ובאותה מידה הלכה וגדלה, בעיני ישי-ראל, דמותו של האיש המפעיל את העוצמה האמריקאית במיזרח התיכון. בהתאם לנקודת-ההשקפה שזי המסתכנ, הוא נראה כמלאך או כשר.

שלושה נסיכים

ה נרי קיסינג'ור אינו שליח אלוהים, וגם לא שליח השטן. הוא שליחה של מעצמה אדירה, החובקת את כדור-הארץ, והשולחת את זרועה אל גרמיי-שמיים רחוקים. כאשר הפך לראשונה לדמות חשוכה במעי רבתי-השיטון האמריקאית, קראו לו מאחרי גבו בשם "ביסמארק". היה בכך רמז למוצאו הגרמני של קיסינג'ור (אם כי נולד בבאוואריה, חבל-ארץ שבביסמארק הפרוסי התייחס אליו בולז'ול עוקצני, ואמר עליו: "באווארי הוא חצי בוראדם וחצי אוסטרי"). קיסינג'ור ראה בכינוי זה מחמאה. הוא מעריץ את "קאנצלר הברזל", שטען כי את ההיסטוריה עושים "ברזל ודם". הנסיך אוטו פון-ביסמארק יום שתי מילי-המות גדולות, הקים את הרייך הגרמני השני בשדה-הקרב, ויצר מאזיכותות יציב שהבטיח את השלום באי-רופה במשך דור וחצי. ניבולו המוצהר של קיסינג'ור הוא אצני אחר: הנסיך קלמנס פון-מטרניך, שרי-החוקי האוסטרי, ממנהיגי המלחמה נגד נפוליון, מדבא מלחמות-השיחורר הלאומיות והפוצצאיות, שהפך את הממלכה האוסטרית-הונגרית למעי-צמה המרכזית באירופה, ויצר מאזיכותות יציב חדש.

שני הנסיכים — מטרניך האוסטרי וביסמארק הפרוסי — היו רחוקים מלהיות פאציפיסטים. הם השתמשו ללא רחם בנשק המלחמה כאמצעי להשגת מטרותיהם. יעדם העיקרי היה השגת שלום יציב, המעניק למדינותיהם עמדת-כוח מרכזית.

יתכן שמוד עיניו של קיסינג'ור עומד עוד נסיך אחד, אף שאין הוא מזוכר בשום ספר המוקדש לו. הנסיך השלישי הזה הוא פרי הרמי וון — דמונו הפורה של מדינאי בן-פירנצה, הנחשב בטעות לאבי הציניות הבקתי-מיסטרית.

בספרו הנס"ך, שנודע לשמש מדריך לשליטים, יעץ ניקולי מאקיאוולי למדינאים לראות את המציאות כמו שהיא, תחת תעוזת בעולם של הזיות, סנטימנטים ואי-

הכלב המכושש

דיאלים. הוא הדריך אותם לבסס את המדיניות על הערכה אובייקטיבית של נתוני-כוח. באלימות ובעורמה ראה שני מרכיבים קבועים של החיים הפוליטיים.

בלי סנטימנטים

קיסינג'ור יישם כללים אלה, תחילה בספריו ולאחר-מכן, עם הגיעו לשלטון, גם במעשיו. שיטתו הגיעה לירי גודו מובהק במלחמת ויאטנאם — פרק שאינו מוכן לרוב מעריצי וישווארי. קיסינג'ור לא יצא להשכין שלום באותה ארץ רחוקה ואומללה. מטרתו הבלעדית היתה להוציא את ארצות-הברית מתוך מלחמה בלתי-כדאית, יקרה וחסרת-תכלית. כדי להשיג תנאים נאותים לכך, הגביר את המלחמה פי כמה, זרע חורבן ומוות בצפון. בשעה שמאות אלפים נק-

"ברית קדושה": שריחוק מטרניך

טלו ונפגעו, ישב בידדות עם עמיתו הקומוניסטי ליד שולחן המשא-המתן, והשיג לבסוף הסדר שניראה לו, הצבא האמריקאי יצא מוויאטנאם, הנשיא ניקסון הכריז על "שלום בכבוד", קיסינג'ור זכה במחצית פרס-נובל לשלום. אולם המלחמה הוויאטנאמית עצמה נמשכה במלוא המרץ בין הפלגים היריבים — מבלי להפריע עוד לאמריקאים.

דוגמה נוספת לשיטה הקיסינג'ורית ניתנה במהלך תשנ"ד עצמה, באי קפריסין.

עם התקרב המועד לפתיחת תעלת-סואץ מחדש, גדלה חשיבותו של האי, שליטה, הארכיבישוף מאקאריוס. דגל באי-הודות, פלירטט עם מוסקבה, אם כי היה רחוק מאוד מלהיות גרור או אף בן-חנות סובייטי. תוך כדי כך שמר על האיזון העדין בין הרוב היווני והמיעוט התורכי באי, ששינאת-ההדרות ביניהם ריחפה עליו כצל אימתני. קיסינג'ור ועמיתיו בווינג'טון החליטו להקים באי שילטון פרו-אמריקאי מובהק, בטרם היפתח תעלת-סואץ מחדש. באמצעות הרודנות המגואלת-בדם של הקולונלים באתונה, שהוקמה על-ידי האמריקאים ערב מלחמת ששת-הימים, הם חוללו הפיכה בקפריסין. ביריון פרו-מיסטי